

Інновації у
проєктуванні
професійного
становлення
фахівців в
університетському
просторі

Збірник матеріалів конференції

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky" (Ukraine) Department of Pedagogy
State scientific institution

Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information (Ukraine)
Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational
Sciences of Ukraine (Ukraine)

Southern Scientific Center of the National Academy of Sciences and the Ministry of Education and
Science of Ukraine

Jon Kryange State Pedagogical University (Moldova)

Iliia State University (Georgia)

Higher School of Sports Education (Poland)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

**«Innovations in the design of the professional
formation of specialists in the university space»**

Odesa – 2024

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра педагогіки

Державна наукова установа

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (Україна)

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна

НАПН України (Україна)

Південний науковий центр НАН і МОН України

Державний педагогічний університет імені Йона Крянге (Молдова)

Державний університет Іллі (Грузія)

Вища Школа Освіти У Спорти (Польща)

Збірник матеріалів
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Інновації у проектуванні професійного
становлення фахівців в університетському
просторі»,**

Одеса 2024

**Друкується за рішенням Вченої ради Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 17 від 27 червня 2024 року**

Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції *«Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в університетському просторі»* (Одеса, 20-22 травня 2024 року). Університет Ушинського, 2024. 220с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філології Одеського національного морського університету
Тетяна Яблонська.

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій та методики навчання природничих дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» ***Олександра Ордановська***

3. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про затвердження Примірного переліку цільових показників, що наводяться у контракті з керівником державного закладу вищої освіти: Наказ МОН України №299 від 05 березня 2021 року. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-pereliku-cilovih-pokaznikiv-sho-navodyatsya-u-kontrakti-z-kerivnikom-derzhavnogo-zakladu-vishoyi-osviti>
5. Про внесення змін до Примірного переліку цільових показників, що наводяться у контракті з керівником державного закладу вищої освіти: Наказ МОН України №416 від 28 березня 2023 року. <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-primirnogo-pereliku-cilovih-pokaznikiv-sho-navodyatsya-u-kontrakti-z-kerivnikom-derzhavnogo-zakladu-vishoyi-osviti>

Олег РУБЕЛЬ

*доктор економічних наук, професор
завідувач відділу інтеграції науки, освіти та бізнесу
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних
досліджень НАН України»*

**РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ПІВДНЯ УКРАЇНИ
DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC INFRASTRUCTURE
OF THE SOUTHERN REGION OF UKRAINE**

Питання матеріально-технічного оснащення наукової та науково-технічної діяльності, забезпеченості найбільш

сучасним та прогресивним обладнанням і технологіями, необхідними для виконання наукових досліджень і розробок, а також питання створення, функціонування та розвитку дослідницької інфраструктури в Україні та її інтеграції до світової дослідницької інфраструктури, є важливими чинниками для отримання нового наукового результату. З огляду на це розвиток сучасної матеріально-технічної бази та дослідницької інфраструктури наукових установ, у тому числі ключових державних лабораторій та закладів вищої освіти (ЗВО), є одним із пріоритетних напрямків, за яким здійснюється грантова підтримка Національного фонду досліджень [1].

Визначення категорій «велика наука», «дослідницька інфраструктура» залишаються дискусивними в Європейському дослідницькому дискурсі. Але більшість авторів сходиться у визначенні що базується на переході від поліфункціонального поєднання «великі наукові організації» – «великі дослідницькі машини» – «велика політика» до мультифункціонального «великий бізнес» – «великі бази даних» – «велика індустрія» – «великі міста» – «велика демократія» [2].

Генеральний директорат з досліджень Європейської комісії визначає «дослідницькі інфраструктури» (Research Infrastructure – RI) – це засоби, ресурси та супутні послуги, які використовуються науковою спільнотою для проведення досліджень найвищого рівня у відповідних галузях і охоплюють основне наукове обладнання або комплекти приладів; ресурси, засновані на знаннях, такі як колекції, архіви або структури наукової інформації; створення інфраструктур на основі інформаційно-комунікаційних технологій, таких як Grid, комп'ютерне забезпечення, програмне забезпечення та зв'язок, або будь-які інші об'єкти унікальної природи, необхідні для досягнення досконалості в

дослідженні [3]. Такі інфраструктури можуть бути «односайтовими» або «розподіленими» (організована мережа ресурсів), що також відповідає попередньому визначенню RI Сьомою Рамковою програмою ЄС - FP7 [4].

В українському правовому дискурсі поняття «дослідницька система» має певний генезис. Так в постанові Кабінету Міністрів України (КМУ) від 14 травня 2008 р. № 447 щодо Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009-2013 рр., надано визначення: «Інноваційна інфраструктура складається з виробничо-технологічної, фінансово-економічної, нормативно-правової, територіальної та кадрової підсистем». Пізніші визначення вже збігаються з європейськими.

В цілому, інноваційна інфраструктура в Україні складається з виробничо-технологічної, фінансово-економічної, нормативно-правової, територіальної та кадрової підсистеми, а її розвиток може здійснюватися за такими варіантами:

- збереження наявного підходу до розвитку інноваційної інфраструктури;
- розвиток фінансово-економічної підсистеми інноваційної інфраструктури як недостатньо розвинутої;
- розвиток виробничо-технологічної підсистеми інноваційної інфраструктури з поступовим впровадженням окремих елементів фінансово-економічної підсистеми.

Збереження наявного підходу до розвитку інноваційної інфраструктури може призвести до появи нових проблем у сфері інноваційної діяльності та подальшої деформації структури національної економіки.

Обсяг коштів, який отримано українськими організаціями за результатами конкурсного фінансування проєктів в межах Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020», становив 0,06 %

загального бюджету Рамкової програми. Організації таких держав, як Румунія та Туреччина, отримали фінансування в 7 разів більше, Польщі – в 18 разів, Сербії – в 5 разів. Однією із суттєвих причин меншої конкурентоспроможності українських заявок на конкурсне фінансування є брак або незадовільний стан дослідницької інфраструктури, тоді як держави – члени ЄС систематично інвестують в інфраструктуру.

Навчально-наукові інститути представлені у 3 установах: Одеська державна академія будівництва та архітектури, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Одеський державний екологічний університет. Загальна кількість по регіону – 9. Навчальні та науково-дослідницькі центри мають 5 установ: Одеський державний екологічний університет, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Національний університет «Одеська юридична академія», ДУ «ІРЕЕД НАНУ» – 4 центрів.

Інформаційно-консультативний центр щодо трансферу технологій – 4.

Випробувальні центри є у 3 установах: Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України», Державне підприємство «Український науково-дослідний інститут радіо і телебачення». Центри колективного користування науковим обладнанням – 4 центри у 3 установах.

Наукові установи та ЗВО Південного регіону України складають місцеві, регіональні та приймають участь у національних та міжнародних наукових мережах, загальною кількістю більше 40. Серед регіональних мереж слід назвати: Дослідницьку мережу наукових установ Національної академії аграрних наук України (20 НДУ). Серед національних: Національна інфраструктура геопросторових даних (НІГД). Серед міжнародних: Європейська організація співробітництва в галузі наукових досліджень і технологій (COST),

Чорноморської Мережі Університетів (BSUN); Німецько-українська цифрова інноваційна мережа; Research4Life, Дослідницька мережа Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина); Дослідницька мережа закладів вищої освіти NAWA (Опольський університет, Польща); Research Gate тощо.

З 27 наукових установ та ЗВО Південного регіону України – 20 мають у своєму розпорядженні унікальне дослідницьке обладнання, та 6 установ виявили готовність надавати його у оренду.

Розвиток наукової інфраструктури Півдня України має базуватися на принципах реалізації «Відкритої науки», подальшого входження в Єдиний європейський дослідницький простір, відтворення наукового та інноваційного потенціалу України.

Література

1. Національний фонд досліджень України. URL: <https://nrfu.org.ua/contests/funding-directions/development-of-material-and-technical-base-and-research-infrastructure/>.

2. Пропозиції Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій щодо реформування сфери наукових досліджень, розробок та інновацій. URL:

https://sci-com.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97%D0%A0%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8%D0%9D%D0%9A%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C_2023_final.pdf.

3. European Commission: Legal framework for a European Research Infrastructure Consortium – ERIC Practical Guidelines, DOI: 10.2777/79873